

DENET DUYURU

Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 02.11.2022
Duyuru No : 2022/106
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN MEVZUAT
DERGİSİ - Kasım 2022
Sayı : 227

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

BAŞKALARINA KULLANDIRILAN (KÖPRÜ) KREDİLERİN KDV KARŞISINDAKİ DURUMU

Özet :

Bilindiği üzere KDV Kanunu'nun 24/c maddesinde "faiz" KDV matrahına dahil unsurlar arasında sayılmıştır.

Faizler banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamında bulunuyorsa, yani banka, banker veya özel finans kurumu tarafından elde ediliyorsa KDV Kanunu'nun 17. maddesinin 4/e fıkrası uyarınca istisna uygulanmakta, istisna uyarınca sadece BSMV ile yetinilip ayrıca KDV hesaplanmamaktadır.

KDV mükelleflerinin, yurt içi veya yurt dışı banka veya finans kuruluşlarından aldıkları krediyi aynen başka kişi veya kuruluşlara kullandırması ve kredi masraflarını aynen kredinin aktarıldığı kimseye yansıtması şeklindeki işlemler KDV açısından özellik taşımakta olup konu hakkındaki görüşlerimiz özetle şöyledir:

Krediyi alıp kullandıran firma, kredinin aktarıldığı kişinin VEKİLİ veya KEFİLİ gibi hareket etmektedir. Bu firma söz konusu kredi ile ilgili masrafları kendi gelir-gider hesaplarına hiç dahil

DENET DUYURU
Sayı : 2022/106

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

etmeksizin (geçici hesaplar üzerinden) ve fatura kesmeksizin (dekontla) talep edebilmektedir.

Şu veya bu nedenle, kredi masraflarını gider yazıp, karşı firmaya hitaben birebir yansıtma faturası düzenlese bile bu faturada KDV göstermemesi gerekmektedir.

Bir kredinin bir başka kişi veya firmaya kullanılması ve bu kredi ilgili finansman masraflarının, kredinin aktarıldığı kişi veya firmaya yansıtılması ile ilgili bazı özelge ve kararlar bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler :

Köprü kredi, KDV, finansman hizmeti, yansıtma, aynen aktarma, kredinin başkasına kullanılması, dekont, kredi maliyetlerinin yansıtılması, birebir, devir.

1. BANKADAN ALINAN KREDİNİN BAŞKASINA KULLANDIRILMASI :

1.1. Konu İle İlgili Özelgeler :

Maliye İdaresi geçmişte, ihracat kredisi ve sair kredi devirlerinde bir finansman hizmetinin mevcut olduğu, bu itibarla kredi maliyetlerinin KDV li fatura ile yansıtılabileceği yolunda özelgeler vermiş fakat sonradan görüş değiştirerek, aşağıda örneği verilen özelgelerdeki yaklaşımı benimsemiştir.

- Bir özelgede, ¹ “..... holding şirketin yurt içi ve yurt dışındaki banka ve finans kuruluşlarından sağladığı krediler nedeniyle ödediği faiz, komisyon ve bunlara ilişkin kur farkları katma değer vergisinden müstesnadır. Holding şirketin katma değer vergisinden müstesna olarak sağladığı kredi tutarını, herhangi bir fark ilave etmeksizin grup şirketlerine yansıtması işlemi de katma değer vergisinden istisna olacaktır.” denilmiştir.
- Başka bir özelgede ² holding olmayan bir şirketin aldığı krediyi başka firmalara kullanması nedeniyle karsız olarak, **dekontla** KDV’siz masraf yansıtılabileceği belirtilmiştir.
- Eskiden Maliye İdaresi kredi maliyetlerini aynen yansıtmayıp kar konularak yansıtma yapılan hallerde, yansıtma faturasındaki tüm tutar üzerinden KDV hesaplanmasını istemekteydi.

Bu görüş sonradan değiştirilmiştir.

¹ Gelirler Genel Müdürlüğü’nün 16.03.2001 tarih ve 5201-102 sayılı özelgesi.

² Gelirler Genel Müdürlüğü’nün 6.4.2004 tarih ve 2048 sayılı muktezası.

Örnek teşkil eden bir özalgede ³

“..... kredi faizi yansıtması herhangi bir bedel eklenmeksizin aynen yansıtılması işleminde KDV hesaplanmayacaktır. Ancak, aktarılan kredi tutarına ilaveten herhangi bir bedel alınması halinde ise bu bedel, şirketinize sunulan hizmetin karşılığını teşkil edeceğinden genel oranda KDV'ye tabi tutulacaktır.”

denilmiştir.

- Yine bir özalgede ⁴

“..... şirketinizin ortağı olan bir şirket tarafından temin edilerek, şirketinize kullandırılan döviz kredisinden doğan kur farklarının şirketinize aynen aktarılması herhangi bir hizmetin karşılığı olmadığından katma değer vergisine tabi olmayacaktır.”

denilmiştir.

- Örnek özalgelerden birinin ⁵ sonuç bölümü şöyledir :

“Buna göre, katma değer vergisinden istisna olarak temin edilen banka kredilerinin, herhangi bir fark ilave edilmeksizin grup şirketlerine yansıtılması işlemi katma değer vergisinden istisnadır. Söz konusu krediler nedeniyle ödenen faiz, komisyon, kur farkı, BSMV ve benzeri giderlerin herhangi bir fark ilave edilmeksizin grup şirketlere yansıtılması işlemi de katma değer vergisinden istisna olacaktır.

Diğer taraftan, söz konusu kredi ve giderlerin, yansıtmayı yapacak firmanın gider hesaplarına alınarak yansıtma faturası ile karşı firmaya yansıtılması halinde bu faturada katma değer vergisi gösterilmemesi veya yansıtmayı yapacak firma tarafından gider hesaplarına alınmaksızın ve fatura düzenlenmeksizin DEKONT vasıtası ile karşı firmaya aktarılması mümkün bulunmaktadır.

1.2. Konu İle İlgili Danıştay Kararları :

Danıştay öteden beri köprü kredi maliyetlerinin aynen yansıtılmasında KDV hesaplanmayacağı görüşünü benimsemiştir. Bu konuda verilmiş çok sayıdaki Danıştay Kararlarından bazıları aşağıda belirtilmiştir.

³ Adana Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilmiş olan 30.05.2014 tarih ve 43 sayılı özelge.

⁴ İstanbul Defterdarlığı'nın 21.2.1997 tarih ve 1341 sayılı muktezası.

⁵ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 06.04.2004 tarih ve 2048 sayılı muktezası.

- Konu ile ilgili bir Danıştay Kararında ⁶ kendi adına aldığı banka kredisinin, aynı holdinge bağlı başka bir şirkete aynen kullanılması, alınan kredinin nazım hesaplarda izlenmesi kredi maliyetinin kar gözetilmeksizin aynen yansıtılması ve böylelikle katma değer doğmaması durumunda, kredi maliyetlerinin yansıtılması işleminde KDV aranmayacağı görüşü benimsenmiştir.
- Başka bir Danıştay Kararında ⁷ yurt içi ve yurt dışındaki bankalardan temin edilen kredilerin bir kısmının, şirket sermayesinin % 61 ine sahip başka bir şirkete kullanılması ve bu kullanıma tekabül eden finansman giderlerinin aynen yansıtılmasının işlemi KDV'ye tabi olmadığı görüşü yer almaktadır.
- Bir firma, ortaklarının ortağı olduğu başka bir firmaya ürettirdiği malları, bu firmadan satın alarak ihraç etmektedir. İhracatçı firma aldığı ihracat kredi dilimlerini imalatçı firmaya, aldığı veya alacağı malların bedeline mahsuben devretmiş ve faiz aramamıştır. İnceleme elemanı bu işlemi faizsiz para kullandırma olarak nitelemiş örtülü kazanç sağlandığı ve emsal faiz üzerinden KDV aranması gerektiği yolunda rapor hazırlamıştır. Açılan davada Danıştay kredi aktarımının borç para verme değil, ticari amaçlı avans verme veya mal bedeli ödeme niteliği taşıdığını bu yüzden faiz aranmamasının doğal olduğunu belirterek, tarhiyatı onayan vergi mahkemesi kararını bozmuştur. ⁸

Yukarıdaki kararlara paralellik gösteren çok sayıda Danıştay Kararı bulunmaktadır. ⁹

Her ne kadar Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun verdiği bir Karar ¹⁰ başkalarına kullanılan kredi maliyetlerinin KDV hesaplanarak yansıtılması gerektiği şeklinde sürpriz bir görüş içermekte ise de, başka benzer karar bulunmayışı ve Danıştay'ın köprü kredi maliyetlerinin yansıtılmasında KDV hesaplanması gerekmeyeceği yönündeki kararların çokluğu karşısında söz konusu Kararın içtihat olarak kabul edilemeyeceği açıktır.

⁶ Danıştay 9 uncu Dairesinin 27.4.1999 tarih ve E: 1998/2338, K:1999/1689 sayılı kararı; (Bu Kararın metni Yaklaşım Dergisinin Aralık 2002 sayısındadır.)

⁷ Danıştay 7 nci Dairesinin 12.4.2001 tarih ve E:2000/6182, K: 2001/1274 sayılı Kararı; (Bu Kararın metni Yaklaşım Dergisinin Mart 2002 sayısındadır.)

⁸ Danıştay 7 nci Dairesinin 27.11.2001 tarih ve E: 2000/6476, K: 2002/3643 sayılı Kararı; (Bu Kararın metni Yaklaşım Dergisinin Aralık 2002 sayısındadır.)

⁹ Avukat Özge KISACIK tarafından hazırlanan "KDV AÇISINDAN GRUP ŞİRKETLERİ ARASINDA BİREBİR KREDİ YANSITMASI/KÖPRÜ KREDİLER" başlıklı yazı (nazaligundem.com)

¹⁰ Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 25.01.2017 tarih ve E.2016/709, K.2017/2 sayılı Kararı.

Kaldı ki birebir aktarılan banka kredisi maliyetlerinin aynen yansıtılmasında KDV aranmayacağı yönündeki Maliye İdaresi görüşü, Danıştaya bu konuda ihtilaf gitmeyeceği anlamındadır.

2. BANKA KREDİSİ ŞEKLİNDE OLMAYAN BORÇ PARANIN BAŞKALARINA KULLANDIRILMASI :

Dikkat edilirse yukarıdaki özelge ve kararlarda, yansıtılmasının KDV siz olduğu belirtilen kredilerin kaynağı banka veya sair finans kuruluşu olup kredinin aynen veya kısmen devredilmesi olayları ile ilgilidir.

Şayet ;

- Aktarıma konu borçlanma KDV ye tabi ise, yani bir banka veya finans kurumundan değil, faizi KDV li faturaya bağlanmakta olan bir borç ise,
- Yahut kullanılan paranın kaynağı belirsiz ise,

borcun aktarıldığı kişiye finansman gideri yansıtılmasında KDV li fatura aranacağı anlaşılmaktadır.

Nitekim, “..... *firmaların faiz karşılığında ortaklarına verdikleri borç paralar finansman hizmeti niteliğinde olduğundan bu tür işlemler KDV ye tabidir.*” ifadesi içeren çok sayıda özelgeye rastlanmaktadır. ¹¹

Firmaya ait parayı kullananın ilişkili kişi olması durumunda, bu kullanımda faiz aranmamışsa KVK nun 13 üncü maddesi uyarınca emsal faizin kurumlar vergisi matrahına eklenmesi gerekeceği gibi, KDV Kanunu'nun 27 nci maddesi uyarınca emsal faiz üzerinden hesaplanan KDV nin parayı kullandıran firmadan aranması söz konusu olabilir.

Aktarıma konu borcun alındığı kişinin KDV mükellefi olmaması nedeniyle borç için KDV yüklenilmeyen durumlarda, borca konu paranın kullanıldığı firmaya borçlanma maliyetinin aktarılmasında, banka kredilerinin aktarılmasına ilişkin yaklaşım devam ettirilerek KDV hesaplanmaması gerektiğini düşünüyoruz.

3. SONUÇ :

Bankadan alınarak başkalarına kullanılan kredilere ilişkin maliyetlerin kullanan kişiye aynen aktarılmasında KDV hesaplanmayacağı yönündeki çok sayıda özelge ve Danıştay kararı vardır.

¹¹ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 14.3.2001 tarih ve 5303-50 sayılı özelgesi.

Bankadan alınan kredinin başkalarına kullandırılması nedeniyle kredi maliyetlerine ilave olarak talep edilen tutarların KDV hesaplanması gerektiği konusunda tereddüt yoktur.

Borçlanmaya konu kredi maliyetleri için KDV yüklenilmişse, bu maliyetlerin aktarımında da KDV hesaplanması gerekir. Borçlanma maliyetinin KDV'siz olduğu durumlarda banka kredilerindeki anlayışa paralel olarak bu maliyetlerin yansıtılmasında KDV aranmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Döviz cinsinden olan borçlanmalar nedeniyle oluşan kur farklarının ise KDV'ye tabi olmadığı görüşündeyiz.¹²

¹² 2019/58 sayılı Denet Vergi Sirkülerinin 4.21. nolu bölümü (www.denet.com.tr/yayinlarimiz/vergi-sirkuler)